

Standing for Parents in our Times

Q

Most people do not stand up when their parents enter the room. Is this due to the opinion that it is enough to stand for them once in the morning and once at night?

1. גמרא, קידושין דף לא ע"ב

תנו רבנן: איזהו מורא, ואיזהו כיבוד? מורא – לא עומד במקומו, ולא יושב במקומו, ולא סותר את דבריו, ולא מכריע; כיבוד – מאכיל ומשקה, מלביש ומכסה, מכניס ומוציא.

2. בית יוסף יורה דעה סי' רמ

והייב לעמוד מפניו. שם (קידושין לא, ב), רב יוסף, כד שמע קל כרעא דאימיה אמר: "אי קום מקמי שכינתא דאתיא". וכן משמע מדאיבעיא לן התם (לג:): בנו והוא רבו, מהו לעמוד מפני אביו? משמע דבאינו רבו, פשיטא דהייב לעמוד מפניו:

3. גמרא, קידושין דף לג ע"א

אמר ר' איבו אמר ר' ינאי: אין תלמיד חכם רשאי לעמוד מפני רבו אלא שחרית וערבית, כדי שלא יהיה כבודו מרובה מכבוד שמים. מיתיבי: ר' שמעון בן אלעזר אומר: מניין לזקן שלא יטריח? תלמוד לומר: "זקן ויראת"; ואי אמרת שחרית וערבית בלבד, אמאי לא ניטרח? חיובא הוא! אלא לאו כולי יומא! לא, לעולם שחרית וערבית בלבד, ואפילו הכי, כמה דאפשר ליה לא ניטרח.

4. רמ"א יורה דעה סי' רמב ע"ט

הנה: יש אומרים דאין אדם חייב לעמוד לפני רבו, רק שחרית וערבית. ודוקא בבית הרב, אבל בפני אחרים שאין יודעים שעמד לפניו, חייב לעמוד.

5. ילקוט יוסף, כיבוד אב ואם סי' ד ע"ה

חייב אדם לעמוד לפני אביו ואמו ורבו בכל פעם שנכנסים, ואפילו מאה פעמים ביום. והדין גם כן כשהוא יחידי עם אביו ולא בפני אנשים אחרים (וראה בסעיף הבא בדיון מחילת ההורים). והאשכנזים מקילים בזה ואינם עומדים בפני אב ואם אלא פעמיים ביום, שחרית וערבית.

6. חיי אדם חלק א כלל סז ע"ז

חייב לעמוד מפני אביו ואמו כמלא קומתו. ונראה לי דדינו כרבו מובהק בסימן רמ"ב, דהיינו משיראם מרחוק מלא עיניו עד שיתכסו ממנו או עד שישבו. ואינו חייב לעמוד אלא שחרית וערבית, אם לא בפני אחרים שאינם יודעים שכבר עמד בפניהם. ויש אומרים דאפילו מאה פעמים ביום, חייב.

7. ערוך השולחן יורה דעה סי' רמ ע"כ

וגם נראה שאם דרים בבית אחד או בחצר אחד, לא שייך קימה מפניו רק בבואו מבית המדרש וכדומה כמובן:

8. גמרא, קידושין דף לב ע"א

אמר ר' יצחק בר' שילא אמר ר' מתנה אמר רב חסדא: האב שמחל על כבודו – כבודו מחול; הרב שמחל על כבודו – אין כבודו מחול; ורב יוסף אמר: אפילו הרב שמחל על כבודו – כבודו מחול

9. פתחי תשובה יורה דעה סי' רמ ע"ק טז

שמחל – עיין בתשובת רדב"ז ח"א סימן תקנ"ד /תקכ"ד/ שכתב דהא דכבודו מחול, היינו שנפטר חבן מעונש אם לא כבודו, אבל מכל מקום אכתי מצוה איכא